

СКЕНДЕРБЕГ ЈЕ БИО СРБИН: Савремена историја открива праву истину о пореклу Ђурађа Кастриота!

Од Видолади
-2. новембра 2017.

Историчар **др Предраг Петровић** је трећину свог живота провео у проучавању порекла највећег јунака 15. века Ђурађа Кастриота Скендербега. Ко су његови преци по мушкој и женској линији? Да ли је Скендербег био Србин или Албанац или...? Круна истраживања представљају две књиге на преко 850 страна које дају прецизан и недвосмислен одговор. Др Предраг Петровић објашњава резултате свог вишегодишњег истраживања.

Како је личност Ђурађа Кастриота Скендербега и поред шест векова од његовог постојања и деловања постала за историју актуелна, да би о овој личности у скорије време било написано неколико историографских студија са сасвим новим аспектима тумачења историјских догађаја у којима је био учесник?

– Ђурађ Кастриот Скендербег је личност веома значајна за историју отпора према османлијским освајачима на Балкану. Сматра се, да је Ђурађ Кастриот био и једна од брана брзом продору муслиманства на Балкан. Међутим, његов значај борца против Османлија тумачен је тенденциозно, као борца за искључиво очување албанске нације, а његова личност је представљена као национални албански симбол, и личност, која је знатно допринела стварању албанске нације, а и да је он подигао општародни албански устанак против Турака, што је погрешно тумачење историјских догађаја. Нова тумачења улоге Ђурађа Кастриота покушавају да поставе ствар на праву основу и дају тумачења која су ближа историјској истини.

Зашто је историчар **Оливер Јенс Шмит** узбуркао албанску јавност са новим тумачења догађаја и личности Скендербега ?

– Швајцарски научник Оливер Јенс Шмит је дао тумачење улоге Ђурађа Кастриота Скендербега, да он није искључиво албански национални херој, довео је у питање национални албански индетитет Скендербегов, а и да Скендербегов отпор Турцима није био општенародни устанак, већ његова борба за обнављање очевине, односно кнежевине Ивана Кастриота на просторима које је она заузимала.

Којим аспектом у вези Ђурађа Кастриота сте се ви бавили у вашим скоро издатим књигама „Ко су Ђурађ Кастриот – Скендербег и Кастриоти“ и „Да ли је мајка Ђурађа Кастриота-Скендербега, Војислава Бранковић“?

– Тема која је мене занимала и која је обрађивана у мојим књигама је управо разматрање, али искључиво на бази документарних историографских извора, етничког индетитета Ђурађа Кастрита Скендербега и Кастриота и њихових предака Масарека, јер је то тема, која је занемарена од наше историјске науке и злоупотребљавана од стране неколико националних балканских квазинаучних историјских средина. Такође сам се бавио и темом о откривању индетитета његове мајке коју Скендербегови биографи помињу као Воисава Трибалда иза којег имена са крије управо – Војислава Бранковић, кћер Гргура Бранковића старијег брата Вука Бранковића.

Да ли смо сада ближи сазнању, ко је заправо Ђурађ Кастриот Скендербег, који је његов етнички индетитет и да ли је својатање његово од стране албанских историчара засновано на историјографским документарним аргументима?

– Постоји читав низ документарних аргумената, које до сада научна јавност није узимала у обзир при тумачењу етничког индетитета Ђурађа Кастриота Скендербега, а који могу ово питање мериторно и аргументовано довести до историјске истине.

Одређена документарна грађа из српских средњовековних извора, веома битна за аналитички приступ овој теми, није до сада узета у обзир у поставкама о етничком индетитету Кастриота, као што је: Повеља цара Стефана Душана из 1347, Прострагма из 1349/53, Светоарханђеловска хрисовуља из 1348/52, затим за Масареке, непосредне претке Кастриота, „Јањинска хроника“, а ни објашњења В. Качановског о настанку „Меморије...“ Мусакија и др. документи и записи. Неки документи познати научној јавности као Дубровачка повеља Александру из 1368 год. је погрешно тумачена, те се и стога сматра, да је ситуација са темом о етничком индетитету Кастриота остала недоречена и недовољно документарно истражена и адекватно тумачена.

Повеље Стефана Душана и Дубровачка повеља разјашњавају питање, да је Бранило, прадеда Ђурађа Кастриота, био кефалија „доминуса“ Александра, а претходно челник у војсци цара Стефана Душана, који је истицањем у војсци достигао статус нижег племства и добио феуд на реци Гарди са кастелом „Кастри“, старом византском тврђавом, по коме су се и назвали Кастриоти његови потомци и њихова породица (иначе једна грана рода Масарека).

Такође „Јањинска хроника“ у историографији сматрана као веродостојан хронички документ, даје тачно опредељење, да су Масареци српско-словенски род из краја Загорја и места Загоре код Јањине помињани код историчара Прокопија још после првих досељења словенских скупина у VI веку. Из околине Јањине из Епира, за који Ђурађ Кастриот и говори, по његовим биографима, да му је постојбина, је његов род пресељен иза Дрима, етничке границе српско-албанске, на падине Паштрика, близу Призрена. Тада је Бранило, Ђурађев прадеда и забележен као царев челник, од кога је могуће даље документарно пратити даљи генетски низ предака до самог Ђурађа Кастриота Скендербега и даље после њега његових потомака до данашњег времена.

Такође и по мајчиној линији по Бранковићима, за које је преко изнете историографске грађе установљено, да је од њих Војислава, мајка Ђурађа Кастриота, је могуће пратити порекло Ђурађа Кастриота и даље од XIV столећа. Студија о етничком индетитету Кастриота је уједно сабрала и сву документарну грађу о прецима Ђурађа Кастриота Скендербега на основу које је и донет закључак о неспорно његовом основном српском пореклу, које је свакако морало имати примесе и одређене утицаје албанске националне средине до избеглиштва Кастриота у Италији, а иза тога свакако и утицаје италијанске националне средине.

Закључак о српско-словенском пореклу се код старијих генерација потврђује читавим низом аргумената до којих се долази истраживањем националног индетитета Кастриота: **њихова православна вера са породичном славом (карактеристичном специфичношћу за српски индетитет)** што налази историчар И. Јастребов, **њихов статус српске властеле, (који у Душаново време могу имати само Срби, Грци, или Немци), блиске родбинске везе са српским великашким кућама, хиландарски монаси из њихове најуже фамилије,** па чак и генеалогичке са **српским пореклом садашњих Кастриота у Италији и Шпанији,** као и низ других аргумената, који су потврда овог националног индетитета.

Ставови албанских историчара, да је Ђурађ Кастриот етнички Албанац и да су Кастриоти етнички Албанци, нису засновани на аргументима, јер за то нема документарних доказа.

Чак се ни сам Ђурађ Кастриот није изјашњавао, да је Албанац већ, да је из Епира, а Епир није етничко одредиште, већ је у његово време то било подручје на коме су живели и Грци и словенски досељеници, а и албански досељеници. **Албански историчари негирају порекло Ђурађа Кастриота по Бранилу, а такође не разматрају ни порекло Кастриота, као гране рода Масарека.** До сада нису дати са њихове стране неки аргументовани докази за албанско етничко порекло Кастриота, осим што су Кастриоти живели у једном периоду на албанским етничким подручјима где су имали своје кнежевине и Иван отац и Ђурађ Кастриот син, крајем XIV и почетком XV и током друге половине XV столећа, што свакако не може бити доказ и о њиховој искључиво албанској етничкој припадности, што заступају албански историчари. Српски документарни извори о прецима Кастриота са њихове стране се априори одбацују, или уопште не разматрају.

Да ли постоје и политички аспекти разматрања о прецима и потомцима Ђурађа Кастриота?

Да, управо узроци таквом приступу разјашњења питања етничког индетитета Кастриота су политичке тенденције у тумачења овог питања почетком XX века у аустроугарским научним круговима, које се сматрало водећим за историографију балканских народа. То је време велике експанзије и амбиција Аустроугарске да завлада Балканским народима, па и време изразите антисрпске политике, која се пренела и на историјску науку. Свакако, да се није уклапало, до тада код многих европских историчара дато тумачење о Ђурађу Кастриоту и његовом српском етничком пореклу.

Може се уочити, да су по овом питању преломне године биле прве деценије XX века, када је већина историчара за Ђурађа Кастриота сматрала, да је српског етничког порекла и године после овог периода када је према **аустро-немачкој** историјској поставци тумачено, да је то албанско порекло, што су касније преузели и албански историчари.

Политички аспекти су имали утицаја и код расправа о генеалогии Кастриота и код потомака Ђурађа Кастриота Скендербега у **Италији и Шпанији** у доказивањима које су директне линије његових потомака, јер је сада важећи устав Албаније оставио могућност повратка монархије, те су се повампириле династичке амбиције, а тиме и расправе о директним наследницима Ђурађа Кастриота Скендербега.